

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет туризму

Кафедра туризмознавства і краєзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Географія курортів України

Рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)
(перший (бакалаврський); другий (магістерський); третій (освітньо-науковий))

Освітня програма «Туризм»

Спеціальність 242 «Туризм і рекреація»
шифр і назва

Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 01 від 28 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Географія курортів України
Викладач	Ковальська Леся Володимирівна
Контактний телефон викладача	+380668061360
E-mail викладача	lesia.kovalska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Змішаний (<i>blended</i>) – очно-дистанційний
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 3 (90 год.) 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Дисципліна «Географія курортів України» спрямована на формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок, пов'язаних з аналізом природних, соціально-економічних та культурних особливостей курортних регіонів України. Курс охоплює вивчення класифікації курортів за функціональним призначенням (лікувальні, рекреаційні, бальнеологічні, кліматичні тощо), географічних чинників їх розміщення, ресурсного потенціалу та туристичної інфраструктури.</p> <p>Особлива увага приділяється природним лікувальним факторам, таким як мінеральні води, грязі, кліматичні умови та їх вплив на розвиток курортології. Дисципліна також розглядає сучасні тенденції розвитку курортного туризму в Україні, проблеми збереження природних ресурсів та перспективи інтеграції українських курортів у світовий ринок туристичних послуг.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою Формування у студентів системного розуміння географічних, природних, економічних та соціальних чинників, які визначають розвиток курортів в Україні, а також набуття практичних навичок оцінки їх туристичного потенціалу та перспектив сталого розвитку.</p> <p>Цілі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомити студентів із класифікацією курортів України за природними та функціональними ознаками. - дослідити географічне розташування курортних зон України та їх природно-ресурсний потенціал. - розкрити особливості використання природних лікувальних факторів (мінеральних вод, лікувальних грязей, кліматичних умов) у курортології. - вивчити сучасний стан, тенденції розвитку та проблеми курортних регіонів України. - розвинути у студентів навички аналізу туристичної інфраструктури курортів, а також планування їх сталого розвитку. - формувати уявлення про місце українських курортів на світовому ринку туристичних послуг. - сприяти усвідомленню екологічної значущості та важливості збереження природних ресурсів курортних регіонів. <p>Простудіювавши дисципліну студент повинен:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>знати:</i> - основні типи курортів України (лікувальні, рекреаційні, бальнеологічні, кліматичні) та їх класифікаційні ознаки. - географічне розташування курортних зон України, їх природно-ресурсний потенціал і туристичні особливості. - природні лікувальні фактори (мінеральні води, лікувальні грязі, клімат) та їх вплив на здоров'я людини. - особливості туристичної інфраструктури українських курортів та рівень її розвитку. 	

- основні курортні регіони України (Карпати, Закарпаття, Причорномор'я, Приазов'я, Поділля) та їх специфіку.
- історію розвитку курортології в Україні.
- сучасні тенденції розвитку курортного туризму в Україні та світі.
- роль курортів України у глобальному туристичному ринку.
- *вміти:*
- аналізувати географічне розташування курортів України та оцінювати їх природно-ресурсний потенціал.
- ідентифікувати та класифікувати курорти за типами (лікувальні, рекреаційні, бальнеологічні, кліматичні тощо).
- оцінювати стан та якість туристичної інфраструктури в курортних регіонах.
- аналізувати сучасні тенденції розвитку курортів та прогнозувати їх подальший розвиток з урахуванням глобальних змін.
- розробляти рекомендації щодо сталого розвитку курортних зон із врахуванням екологічних та соціально-економічних чинників.
- аргументувати значення курортів України у системі національного та міжнародного туризму.

4. Загальні і фахові компетентності

Загальні компетентності:

K05. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

K06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

K14. Здатність працювати в команді та автономно

Фахові компетентності

K16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

K17. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

K20. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

5. Програмні результати навчання

ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

ПР06. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.

ПР32. Визначення ролі і місця туризму у народногосподарському комплексі та системі ринкового господарства України.

ПР34. Розуміти особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

ПР43. Знати загальні принципи організації систем обслуговування у сфері готельного і ресторанного господарства.

ПР47. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 3 кредитів ЄКТ

Вид заняття	Загальна кількість годин		
лекції	10		
семінарські заняття / практичні / лабораторні	20		
самостійна робота	60		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	Туризм і рекреація	3	Вибірковий
Тематика навчальної дисципліни			
Тема, план	Кількість годин		

	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Вступ до курсу. Поняття курорту та його функціональне значення. Основні терміни та визначення. Історія розвитку курортології. Роль курортів у суспільстві.	2 год	–	6 год.
Тема 2. Класифікація курортів України: типологія та характеристика. Лікувальні, рекреаційні, бальнеологічні, кліматичні, грязьові та інші типи курортів.	2 год	–	3 год
Тема 3. Природні лікувальні ресурси курортів України. Мінеральні води, лікувальні грязі, кліматичні умови, термальні джерела.	2 год	–	3 год
Тема 4. Географічне розташування курортів України: природно-ресурсний потенціал. Основні регіони: Карпати, Закарпаття, Причорномор'я, Приазов'я, Поділля.	2 год	–	3 год
Тема 5. Кліматичні курорти України: особливості та перспективи розвитку. Вплив клімату на оздоровлення. Найпопулярніші кліматичні курорти.	2 год	–	3 год
Тема 6. Бальнеологічні курорти України: мінеральні води як основа лікування. Основні родовища мінеральних вод та їх властивості.	–	2 год	6 год
Тема 7. Лікувальні грязі України та їх використання на курортах. Характеристика грязьових родовищ (Куяльницький, Сакський, Солоний Лиман тощо).	–	2 год	4 год

Тема 8. Курорти Карпатського регіону. Унікальність та туристичні можливості. Трускавець, Східниця, Моршин, Яремче.	–	2 год	4 год
Тема 9. Причорноморські курорти. Природні ресурси та туристична інфраструктура. Одеса, Затока, Скадовськ, Коблеве.	–	2 год	4 год
Тема 10. Курорти Приазов'я. Специфіка та особливості розвитку. Бердянськ, Генічеськ, Арабатська стрілка.	–	2 год	4 год
Тема 11. Термальні джерела України. Перспективи використання. Косино, Берегове, Велятино, Шаян.	–	2 год	4 год
Тема 12. Екологічні проблеми курортних регіонів України. Вплив туристичної діяльності на природне середовище.	–	2 год	4 год
Тема 13. Сучасні тенденції розвитку курортного туризму в Україні. Нові технології, популяризація екотуризму, адаптація до світових стандартів.	–	2 год	4 год
Тема 14. Інфраструктура курортів України. Стан та напрями вдосконалення. Готелі, санаторії, дороги, медичне обладнання, розваги.	–	2 год	4 год
Тема 15. Курорти України на міжнародному ринку туристичних послуг. Конкуренстоспроможність, маркетинг курортів, інтеграція в світовий ринок.	–	2 год	4 год
ЗАГ.:	10	20	60
7. Система оцінювання навчальної дисципліни			

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Форми контролю знань студентів: • поточний; • підсумковий семестровий (залік). Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою на основі 100-бальної системи. (п. 8.3. Види контролю «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (Наказ ректора № 417 від 03.07.2023 р.). 100-бальна шкала переводиться у відповідну національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – A, B, C, D, E, FX, F).</p> <p>Загальні 100 балів включають:</p> <p>Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях. Оцінки у національній шкалі («відмінно» – 5, «добре» – 4, «задовільно» – 3, «незадовільно» – 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи (питома вага оцінки – 50%).</p> <p>Контроль самостійної роботи дозволяє оцінити рівень сформованості відповідних компетентностей. Виконується на платформі D-Learn за тематикою курсу (оцінюється від 0 до 10 балів) та у формі есе (письмова робота в електронному вигляді) – (оцінюється від 0 до 5 балів). Загальна питома вага оцінки за контроль самостійної роботи – 15 %.</p> <p>Семестрова контрольна робота – дозволяє оцінити рівень сформованості відповідних компетентностей. Виконується на платформі D-Learn за тематикою курсу. Питома вага оцінки – 15%.</p> <p>Тестовий контроль проводиться двічі за семестр. Кожен з яких оцінюється у 10 балів. Загальна максимальна кількість балів, відповідно, 20.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється в університеті.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль – сума балів поточного контролю, семестрової контрольної роботи та контролю самостійної роботи. Підсумковий семестровий контроль виносяться на останню академічну годину (практичне заняття) опанування курсу</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Письмова робота включає певні теми завдань за тематикою курсу. Студенти денної форми навчання завершують її виконання і здають на 9-му занятті практичного курсу. Студенти заочної форми – за 10 днів</p>

	до початку сесії. Робота виконується у електронному вигляді.
Практичні заняття	Оцінюються за 5-ти бальною шкалою. Оцінюються у п'ятибальній шкалі Поточні оцінки, які отримуються під час практичних занять, сумуються й множаться на коефіцієнт.
Умови допуску до підсумкового контролю	Отримання інтегральних результатів до останнього заняття – 25 балів. Студентам, які мають пропуски, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами
8. Політика навчальної дисципліни	
Письмові роботи	Робота виконана на певну тему обсягом не більше 4 сторінок
Академічна доброчесність	Атмосферу довіри, взаєморозуміння, взаємоповаги потрібно будувати щоденно. Політика ректорату спрямована на академічну доброчесність, прозорість та законність діяльності. Задля цього розроблено та впроваджено «Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», «Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», «Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» і опубліковано їх на сайті. В університеті академічна доброчесність передбачається за замовчуванням. Це означає, що всі здані роботи є результатом вашої розумової праці та творчості. Якщо ви подали роботу когось іншого, повністю або частково, без належного цитування, завдання буде оцінене в 0 балів (без права перездачі)
Відвідування занять	Усі студенти, незалежно від форми навчання, зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю. Відпрацювання пропущених занять відбувається у перший день за графіком консультацій викладача з навчальної дисципліни, за винятком поважної причини у студента (документальне підтвердження) згідно «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (п.4)».
Неформальна освіта	Зараховуються як підсумковий контроль, результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus, які відповідають програмі навчальної дисципліни. Рекомендовані: 1. Небайдужі: базові емоційні потреби та соціальна взаємодія – https://prometheus.org.ua/prometheus-free/emotional-needs-and-social-interaction/

	2. Планування та розвиток системи охорони здоров'я у межах госпітального округу – https://prometheus.org.ua/prometheus-free/planning-health-system-hospital/
--	---

8. Рекомендована література

1. Возна Д.В. Курортна справа в Україні . Туристично-рекреаційна сфера: виклики сучасності : Збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 22 квітня 2024 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2024. С.51–52.
2. Русол А. С., Вахніченко О. В. Перспективний розвиток території санаторію «Кульчик». Регіональні проблеми архітектури та містобудування. 2023. №17.325–332
3. Носирев О. О., Третьякова К. Д. Розвиток курортів та оздоровчо-рекреаційного комплексу України. <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/68370d1c-c910-47d4-a9e0-0e9661c0bb9b/content>
4. Рибальченко Н. П. Аналіз стану функціонування механізмів державного регулювання туристичної сфери України. Публічне управління та митне адміністрування. 2020 . № 4 (27). С. 63 – 67
5. Сазонець І.Л., Потьомкіна В.А. Державно-інституційне регулювання розвитку курортної справи в Україні. Державне управління: удосконалення та розвиток: електрон. журнал. 2023. № 2. С. 1 - 13.
6. Щука Г., Ковальська Л., Безрученков Ю. Санаторії Закарпаття як засіб відродження людського капіталу України. Виклики для туристичного бізнесу в Україні: європейська практика. Тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 4-5 травня 2023 р.). Львів: Растр-7, 2023. С. 106–107.
7. Щука Г., Ковальська Л., Гальків Л. Визначення змісту та структури лікувально-оздоровчого туризму. Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі. Львів. Видавничий дім «Гельветика». 2022. № 5. С. 91–97.

**Викладач: доцент кафедри
туризмознавства і краєзнавства**

Ковальська Л.В.